

10. september 2021

EM 2021/149

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan øge medarbejdertrivlsen på arbejdsmarkedet med henblik på at nedbringe sygefraværet så meget som muligt.

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraterne)

Sygdom og dermed sygefravær kommer i mange former. Influenza, halsbetændelse, forkølelse, kræft, stress, depression. Sygdomme er forskellige og kræver forskellige behandlingsforløb. Og der er stor forskel på, hvor lang tid det tager at blive rask nok til at gå på arbejde igen.

Der er dog ingen tvivl om, at sygefravær er en stor omkostning både i den private og offentlige sektor, og det er onsdigt at forestille sig, at det kan blive helt udryddet. Men hos Demokraatit mener vi helt bestemt, at vi bør debattere, hvad der kan gøres for at nedbringe sygefraværet. Her anser vi øget medarbejdertrivsel som helt essentielt.

Grønland har nemlig et højere sygefravær end eksempelvis Danmark.¹

Her er det ingen hemmelighed, at vi her i landet har en længere ugentlig arbejdstid end man har i Danmark. Vores arbejdsuge er på 40 timer, hvor den i Danmark er 37 timer. Kan dette have en betydning i forhold til sygefraværet? Det er værd at debattere, synes jeg.

Når den politiske debat har handlet om både arbejdstid og arbejdsmoral er der vakt stor debat blandt befolkningen, og det har på sin vis også været med til at skabe splittelse med opstilling af den "dovne" og "flittige" og den "syge" og den "raske" borger. Det synes vi fra Demokraatit er meget uheldigt. Det har været en gennemgående udfordring igennem mange år, hvordan vi sikrer en fyldestgørende arbejdsmarkedsreform. For vi har brug for alle. Vi har brug for at skabe et menneskesyn, som rummer alle i samfundet og udviser tillid til, at alles kompetencer er noget som kan bidrage til vækst og sikre vores velfærd.

Derfor er en saglig politisk debat om arbejdstid nødvendig for hvad nu hvis det har en betydning for sygefraværet, at vi arbejder mere end man gør i Danmark? Ville det så være en idé at arbejde for en nedsættelse af arbejdstiden?

Senest har Island bidraget med deres egne erfaringer i forhold til arbejdstid. Her har man på en række virksomheder kørt et forsøg med en arbejdsuge på 35 timer. Det viste sig, at man var i stand til at bevare

¹ https://ina.gl/documents/para3637/2019/svar/340_2019_sygefravaer_ANWA_svar.pdf

eller øge produktiviteten på langt størstedelen af de arbejdspladser, der tog del i forsøget.²

Et vigtigt element i denne debat jeg ønsker at fremhæve er, at undersøgelsen ligeledes peger på, at man nedsætter risikoen for udbrændthed og at arbejdstagerne oplever større balance mellem arbejds- og fritidsliv.

Det er klart, at arbejdsmarkedets parter og befolkningen skal inddrages i en grundig debat om fordele og ulemper ved at sænke arbejdstiden. Det er ikke noget vi fra politisk side skal trække ned over hovedet på virksomhederne uden grundigt at have undersøgt positive og negative konsekvenser. Men debatten den skal vi have, da medarbejdernes trivsel er ekstremt vigtigt – både for effektivitet og produktivitet på arbejdspladsen og for den enkelte medarbejders fysiske og psykiske helbred.

Et andet forhold jeg vil pege på i denne debat er motion i arbejdstiden. Vi ved, at fysisk aktivitet reducerer risikoen for sygdom og styrker fysisk såvel som psykisk velvære. Det har vi været vidende om i mange, mange år. Og dette er vel også en af hovedårsagerne til, at Grønlands Idrætsforbund har gjort det til en målsætning, at vi skal være verdens mest fysisk aktive land i 2030.

I dag bliver mange ramt af livsstilssygdomme, hvilket helt sikkert er af betydning for, at sygefraværet herhjemme er så relativt højt som tilfældet er. Den bedste forebyggelse af livsstilssygdomme er motion og fysisk aktivitet. Demokraatit mener derfor, at det er en overvejelse værd at indføre motion i arbejdstiden – også selvom den økonomiske konsekvens for at tilgå en halv times arbejdsgiverbetalt motion er beregnet til 46 millioner kroner om året for så vidt angår det offentlige arbejdsmarked³ Men der er ikke lavet en beregning på, hvad motion i arbejdstid vil aflede af positive effekter. En sådan beregning bør om muligt blive udarbejdet.

Jeg kan heller ikke lade være med at pege på, at hele KRAM-princippet (Kost, Rygning, Aktivitet, Motion) har gjort, at man i Danmark i nogle tilfælde uddeler motion på recept⁴ som behandlingsform.

Sagt anderledes, så mener jeg, at motion i arbejdstiden vil øge medarbejdernes trivsel og nedbringe sygefraværet både på kort og langt sigt. For mig er det vigtigt, at vi tænker ud af boksen og får en ordentlig og sober debat om dette emne – både her i Inatsisartut, i virksomhederne og i samfundet generelt.

Jeg ser frem til at høre holdningerne til dette emne fra Naalakkersuisut og de øvrige partier.

² <https://knr.gl/da/nyheder/island-har-k%C3%A6mpe-succes-med-fire-dages-arbejdsuger>

³ https://ina.gl/documents/para3637/2020/svar/050_2020_arbejdstid-mm_ANWA_svar.pdf

⁴ <https://www.sundhed.dk/borger/guides/sundhestilbud/region-nordjylland/broenderslev/traening/motion-paa-recept/>